

Asia: VN/10343/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi saaristolaiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne lausuntokoosteen laatimista varten

Etelä-Karjalan hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti pidä hyvänä hyvinvointialueiden rahoitusmalliin sisältyvien määräytymiskertoimien, mihin saaristoisuus myös kuuluu, painoarvon nostamista ja kriteerien löyhentämistä. Kokonaisuutena tarkoituksenmukaisinta myös julkisen talouden tasapainottamistavoitteiden näkökulmasta on, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli uudistettaisiin vastaamaan lain tosiasiallista tarkoitusta, eli sitä, että rahoitus jakautuu alueille tosiasiallisten palvelutarpeiden mukaisessa suhteessa.

Mikäli saaristoisuuskriteeri kuitenkin sisältyy hyvinvointialueiden rahoitusmalliin esitetyn mukaisena, tulisi varmistua siitä, että Saimaan saaristo ei jää käytännössä merisaaristojen varjoon resurssien kohdentamisessa, palvelujen suunnittelussa tai rahoitusratkaisuissa, koska järviolueiden saaristot ovat tyypillisesti laajoja, harvaan asuttuja ja palvelutoiminnan näkökulmasta erityisen vaativia. Saariston hajanaisuus, pitkät etäisyydet ja väestön voimakas kausivaihtelu lisäävät merkittävästi palvelujen järjestämisen kustannuksia. Tämän seurauksena asukaskohtaiset kustannukset muodostuvat järviolueiden saaristoissa korkeiksi.

Kommenttinne 1–2 §:ään sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne 3–6 §:ään sekä niiden perusteluihin

Etelä-Karjalan hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti pidä hyvänä hyvinvointialueiden rahoitusmalliin sisältyvien määräytymiskertoimien, mihin saaristoisuus myös kuuluu, painoarvon nostamista ja kriteerien löyhentämistä. Kokonaisuutena tarkoituksenmukaisinta myös julkisen talouden tasapainottamistavoitteiden näkökulmasta on, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli uudistettaisiin vastaamaan lain tosiasiallista tarkoitusta, eli sitä, että rahoitus jakautuu alueille tosiasiallisten palvelutarpeiden mukaisessa suhteessa. Tämä edellyttäisi, että luovuttaisiin rahoitusmallin taustalla olevasta tarvekerroinperusteesta, koska sen taustalla oleva tietoaineisto on osoittautunut

voimakkaasti virheelliseksi ja jakaa rahoitusta alueiden kesken tosiasiallisesta palvelutarpeesta olennaisesti poiketen THL:n työpäpaperin (41/2025) ja sen liiteaineiston osoittamalla tavoin.

Mikäli saaristoisuuskriteeri kuitenkin sisältyy hyvinvointialueiden rahoitumalliin esitetyn mukaisena, tulisi varmistua siitä, että Saimaan saaristo ei jää käytännössä merisaaristojen varjoon resurssien kohdentamisessa, palvelujen suunnittelussa tai rahoitusratkaisuisa, koska järviolueiden saaristot ovat tyypillisesti laajoja, harvaan asuttuja ja palvelutoiminnan näkökulmasta erityisen vaativia. Saariston hajanaisuus, pitkät etäisyydet ja väestön voimakas kausivaihtelu lisäävät merkittävästi palvelujen järjestämisen kustannuksia. Tämän seurauksena asukaskohtaiset kustannukset muodostuvat järviolueiden saaristoissa korkeiksi.

Kommenttinne 7–8 §:ään sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne 9–10 §:ään sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne 11–12 §:ään sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne 13–14 §:ään sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne vaikutuksista (luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

-

Kommenttinne yleisperusteluista (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne saaristoasian neuvottelukuntaa koskevasta valtioneuvoston asetuseronnoksesta

-

Mänttari Liisa
Etelä-Karjalan hyvinvointialue